

Dosarul nr. 3r-88/24
2-22017622-01-3r-02042024

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. L. Holevițcaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Rotari Serghei,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Serghei împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoana terță Pascari Liubovi, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,
împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Rotari Serghei, împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 07 februarie 2022, Rotari Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoana terță Pascari Liubovi, privind anularea înregistrării efectuate în Registrul Bunurilor Imobile de registratorul Mihalaș Adrian în privința imobilului nr. XXXXX și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Rotari Serghei împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoana terță Pascari Liubovi, cu privire la anularea înregistrării efectuată în Registrul Bunurilor Imobile de registratorul Mihalaș Adrian în privința imobilului nr. XXXXX, înregistrat după Pascari Liubovi și compensarea cheltuielilor de judecată.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 01 decembrie 2023, Rotari Serghei, a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Rotari Serghei, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 25 martie 2024, Rotari Serghei, a declarat cerere de recurs împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate și emiterea unei noi încheieri cu restituirea spre examinare a cererii de apel menționate.

În susținerea recursului, recurentul a menționat că, încheierea contestată este neîntemeiată și urmează a fi casată cu restituirea cauzei spre rejudecare.

A declarat că hotărârea motivată nu i-a fost comunicată reclamantului/recurentului, respectiv a fost în imposibilitate de a prezenta cererea de apel motivată.

Consideră eronată concluzia instanței de apel precum că hotărârea motivată a fost expediată reprezentantului său, avocatul Tambaluța Leonid, or aceasta nu corespunde materialelor cauzei, deoarece avocatul nu are un contract încheiat cu recurentul/apelant pentru contestarea hotărârii judecătorești.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 05 martie 2024, și a fost notificată recurentului la 21 martie 2024, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8011482927AS, anexat la materialele cauzei (f.d. 101).

Rotari Serghei, s-a conformat prevederilor legale și în termen a depus recurs împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, la data de 25 martie 2024.

La 02 aprilie 2024, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului depus de Rotari Serghei, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă, că prin hotărârea din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de către Rotari Serghei împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoana terță Pascari Liubovi, cu privire la anularea înregistrării efectuată în Registrul Bunurilor Imobile

de registratorul Mihalaș Adrian în privința imobilului nr. XXXXX, înregistrat după Pascari Liubovi și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01 decembrie 2023, Rotari Serghei, a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Rotari Serghei, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost pronunțat la data de 09 noiembrie 2023 (f.d. 71).

La 01 decembrie 2023, cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Rotari Serghei, a contestat cu apel hotărârea din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe (f.d.76).

Conform extrasului, anexat la materialele cauzei (f.d.86) se atestă că la 22 ianuarie 2023, prin intermediul poștei, în adresa participanților la proces a fost expediată copia hotărârii motivate a instanței de fond, și a fost recepționată de către avocatul Talambuța Leonid, ce acționează în interesele lui Rotari Serghei, în baza mandatului seria/nr. MA1589750 din 4 februarie 2022, anexat la materialele cauzei (f.d. 3), prin intermediul serviciului poștal, la 26 ianuarie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție seria/nr. DS8011216339AS, anexat la materialele dosarului (f.d. 89).

Instanța de recurs punctează că, hotărârea motivată din 09 noiembrie 2023, a fost plasată pe portalul web al instanței judecătorești www.instante.justice.md, la data de 16 ianuarie 2024.

Respectiv, recurentul Rotari Serghei a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe, inclusiv de pe portalului național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

În circumstanțele descrise, instanța de apel conchide că termenul limită de prezentare a motivării apelului, a expirat de drept la data de 26 februarie 2024.

Astfel, Completul judiciar constată că, hotărârea integrală a instanței de fond a fost notificată avocatului Talambuța Leonid, ce acționează în interesele lui Rotari Serghei, la sediul acestuia, pe adresa indicată în mandat (f.d. 3), la 26 ianuarie 2024.

Prin urmare, cele menționate supra denotă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării

apelului, a început să curgă de la 27 ianuarie 2024, ziua imediat următoare de la data notificării părții apelante a hotărârii integrale a primei instanțe și respectiv, a expirat la 26 februarie 2024 (25 februarie 2024, zi de duminică, prin urmare, ultima zi a fost următoarea zi lucrătoare), inclusiv.

Este de remarcat că Rotari Serghei nu a făcut uz nici de prevederile art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, care oferă posibilitatea să solicite repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, în condițiile în care o astfel de omisiune ar fi justificată prin probe pertinente.

Astfel, fiind participant la proces și fiind interesat de soarta soluționării litigiului în care este implicat, Rotari Serghei trebuia să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurentului aduse în acest sens, precum că, hotărârea instanței de fond integrală nu a fost comunicată apelantului.

Or, după cum s-a menționat supra, materialele dosarului denotă cert că hotărârea motivată a fost comunicată, iar la calcularea termenului reglementat de art. 232 alin. (2) Cod administrativ fiind luată în considerare data notificării.

Prin urmare, Colegiul consideră că prin nedepunerea motivării apelului, Rotari Serghei, reprezentat de avocatul Talambuța Leonid, nu a respectat modul de demarare a căii de atac în ordine de apel, încălcând astfel prevederile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, ceea ce, în conformitate cu art. 236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ, constituie temei de a declara apelul inadmisibil.

În circumstanțele date, îndeplinirea vicioasă a actului procesual poate fi echivalat cu lipsa interesului din partea părții apelante, față de soarta prezentei cauze. Or, prin prisma obligațiilor sale procesuale, apelantul și reprezentantul acestuia trebuiau să manifeste diligență și un comportament de bună-credință.

Prin urmare, Colegiul constată că în termenul stabilit de lege pentru prezentarea motivării apelului, Rotari Serghei nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță. Or, conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Fiind cel interesat de soluționarea cauzei, Rotari Serghei, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea motivării apelului în termen.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.236 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Colegiul menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, reclamantul/apelant avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente referitor la hotărârea primei instanțe.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în termen a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că, art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în care înalta Curte a arătat că, termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

În atare circumstanțe, declararea apelului, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Rotari Serghei.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Rotari Serghei.

Se menține încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Serghei împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoana terță Pascari Liubovi, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc